

VGO
media

Magazine

Bestuur op
zoek naar
actieve leden

Het nieuwe verhaal
van Beeld & Geluid

Gepensioneerden eisen een
plekje aan de tafel van de SER

Inhoud

Pensioen	
Van de voorzitter	3
Betaaldata	8
Gepensioneerden willen aan tafel bij de SER	14
Uit het Verantwoordingsorgaan	25
Vereniging	
Algemene Vergadering	4
VGO'ers, laat je horen	9
Nieuwe leden	8
Overleden leden	31
Dankbetuigingen 32	
Rubrieken	
Wat ons van het hart	8
Geranium & co.	18
Column Arie Bras	24
Ingezonden	29
Boekbespreking	30
Kerstpuzzel 34	
En verder	
Zo moeder, zo dochter	10
Blaricum's parkeerbeleid	17
Het nieuwe verhaal van Beeld en Geluid	20
Hobbyist repareert apparatuur	26
VVV-kaart in plaats van -bon	31

Voorplaat:
Jos Thommassen

josthommassen.nl

Blaricum

Betaald parkeren

17

18

20

Van de voorzitter

2018: het jaar waarin het pensioenstelsel op de schop gaat

Het Nederlandse pensioenstelsel staat op nummer 2 na Denemarken. Dat is al jaren zo. Je vraagt je dan wel af waarom er voortdurend aan dat perfecte stelsel wordt gesleuteld. De SER betrok het hele pensioenveld er bij en kwam met een aantal concrete voorstellen. Het lukte het

vorige kabinet niet om de zaak voor de verkiezingen rond te krijgen. Het nieuwe kabinet, en dat was te verwachten, legde de bal bij de sociale partners. Die hebben nu de taak om voor een werkend systeem met voldoende draagvlak te zorgen. De pensioenfondsen werken samen in de Pensioenfederatie en dragen bij aan de ontwikkeling van een bruikbaar en uitvoerbaar systeem. Ook de gepensioneerden leveren hun inbreng via de vakbonden en de verenigingen van gepensioneerden. Wij, VGOmedia, zijn lid van de KNVG, de koepel van verenigingen van gepensioneerden. Elders in dit nummer leest u een interview met interim-voorzitter Joep Schouten. De ambitie van de KNVG is dat de deelnemer na zijn pensionering vrijwel dezelfde levensstandaard zal kunnen handhaven. Het zal duidelijk zijn dat de indexatie van de pensioenuitkeringen hierbij een belangrijke rol speelt.

Aan de pensioenproblematiek werd in november door een aantal hoogleraren in het Financieel Dagblad (FD) aandacht besteed. De hoogleraren Roel Beetsma en Sweder van Wijnbergen (beiden UvA) openden hun bijdrage met "Oplossing van pensioenvraagstuk is niet mogelijk zonder duidelijke keuzes". De hoogleraren Lans Bovenberg en Theo Nijman (beiden Tilburg) reageerden met "Keus voor persoonlijk pen-

sioen met kleine collectieve buffers verdient kans". Over de buffers klein en groot, collectief of niet, is het laatste woord nog niet gesproken. De UvA-hoogleraren kiezen voor het huidige systeem met grote buffers; de Tilburgse hoogleraren onderschrijven de voorkeur van het kabinet voor persoonlijke potten met een kleine collectieve buffer. Een troost is dat een van beide, UvA of Tilburg, gelijk heeft. Of, geheel passend in de Nederlandse traditie, een combinatie van beide systemen.

Gelukkig hebben we met de komst van de dekkingsgraden de mogelijkheid gekregen om te zien hoe ons fonds ervoor

Gelukkig zijn de actuele dekkingsgraden over de laatste zeven maanden boven de honderd geëindigd. Dat geeft de burger moed.

staat. De actuele dekkingsgraad is de verhouding tussen bezittingen en verplichtingen op maandbasis. Bij 100 zijn beide in evenwicht. Beneden de 100 zijn de bezittingen kleiner dan de verplichtingen. Het gemiddelde van de laatste twaalf actuele dekkingsgraden is de be-

leidsdekkingsgraad. Als de beleidsdekkingsgraad beneden de ca. 91 is, komt het korten in beeld. Gelukkig zijn de actuele dekkingsgraden over de laatste zeven maanden boven de honderd geëindigd. Dat geeft de burger moed. De stijging van de beleggingen heeft een belangrijke bijdrage aan de stijging van de actuele dekkingsgraad geleverd. De ontwikkelingen van de marktrente heeft in het afgelopen jaar een wisselend beeld laten zien. De EU-maatregelen om de rente laag te houden, dragen bij aan de lage rente. Meer weten: voor de geïnteresseerde pensioentrekker levert de website van PNO Media veel informatie.

Met de feestdagen in het zicht wens ik u allen goede dagen in het nieuwe jaar.

Arie Smit

VGOmedia Magazine is het kwartaalblad van de Vereniging van Gepensioneerde medewerkers van de Omroep en andere Media.

Bestuur VGOmedia

Voorzitter: Arie Smit • Vice-voorzitter: Ynskje van den Brakel Visser • Secretaris: Madelon van Waart • Penningmeester: Ruud Leyendekker • Bestuursleden: Henk van der Horst, Bob Ris

Adres VGOmedia:

Brinklaan 137, 1404 GD Bussum bestuur@vgomedia.nl

VGOmedia Magazine

Redactie: Govert van Brakel, Louis van Hattem (vormgeving), Willem Hekhuis (eindredactie), Joke Licher, Willem Nijeboer.

Medewerkers aan dit nummer: Eric Boshuijzen, Arie Bras, Jan de Kleijn, Barend de Ronden, Klaas Samplonius, Arie Smit, Madelon van Waart

Druk: Drukkerij ESED, Soest

Redactie

VGOmedia Magazine: Waterhoen 5, 3831 HT Leusden magazine@vgomedia.nl

Website

www.vgomedia.nl

Ledenadministratie

Berlagelaan 147, 1222 JS Hilversum ledenadministratie@vgomedia.nl

December 2017

Nr. 103

VICE-VOORZITTER PNO MEDIA KAREL VAN HOOF:

Het gaat goed met de dekkingsgraad, OLÉ!'

Boven v.l.n.r.
Arie Smit,
penningmeester
Ruud Leyendekker
Onder:
De luisterende zaal

Wie donderdag 26 oktober 2017 de Algemene Vergadering van VGOmedia in de Blaercom in Blaricum bijwoonde, weet alles van verantwoord en duurzaam beleggen. En hoorde bovendien optimistische geluiden over ons pensioen en over de mogelijkheid van indexatie op termijn. Een verslag.

Door Madelon van Waart, secretaris

Voorzitter Arie Smit opent de vergadering met hartelijk woord van welkom aan alle aanwezigen, in het bijzonder mevrouw Els Ankum-Griffioen en de heren Karel van Hoof en Jeroen van der Put, de sprekers van vandaag. Zoals gebruikelijk zal er weer volop aandacht zijn voor onze pensioenen, het beleggingsbeleid en de vooruitzichten op langere en korte termijn. Namens het bestuur van PNO Media zal Karel van Hoof hier het nodige over zeggen.

De voorzitter memoreert het 70-jarig bestaan van PNO Media, dat bijna ongemerkt voorbij is gegaan. Ook vraagt hij even bijzondere aandacht voor de activiteiten van de koepelorganisaties van gepensioneerdenverenigingen, KNVG en de NVOG, die wel een heel ruim werkterrein beginnen te bestrijken, maar waar de leden van de aangesloten verenigingen het hunne mee kunnen doen als ze in hun eigen omgeving activiteiten willen ontplooiën of zich willen aansluiten bij een activiteit die al op de rails staat.

Er zijn geen ingekomen berichten en stukken.

De secretaris heeft nog een heuglijk feit aan de aanwezigen mee te delen, en wel de vrijwillige aanmelding van een beoogd bestuurslid. Op haar vurige oproep aan de leden om eens bij zichzelf na te gaan of zij ideeën hebben die zij als bestuurslid van VGOmedia zouden willen (helpen) verwezenlijken heeft onze voormalige ANP-collega Hella Lieftink zich gemeld. Na een korte kennismaking met het bestuur is besloten dat Hella tot de vergadering in april 2018 als aspirant-bestuurslid aan het bestuur verbonden zal zijn, en dat ze in de volgende algemene vergadering tot aspirant-bestuurslid zal worden benoemd.

Dit betekent niet dat andere leden niet ook zeer welkom zijn in het bestuur. Er kunnen best nog een of twee bestuursleden bij!

Er zijn helaas weer geen aanmeldingen voor de functie van webmaster. Hoewel, er gloort enige hoop, maar die is nog heel broos. Er is inmiddels wel een soort functiebeschrijving beschikbaar, althans een wensenlijstje waaraan een webmaster zou moeten voldoen. Dat is op te vragen bij de secretaris, op bestuur@vgomedia.nl.

Op de activiteiten van de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG) waarvan VGOmedia lid is, heeft de voorzitter de aanwezigen al opmerkelijk gemaakt bij zijn introductie. Houd de website (www.knvg.nl) in de gaten. Oproepen, suggesties en activiteiten worden daarop vermeld. Naar aanleiding hiervan vraagt Erik Boshuizen, die destijds nog bij de oprichting van de KNVG betrokken was en zich een groot aanhanger betoonde, zich hardop af of het nu wel de bedoeling kan zijn dat door de KNVG de modernisering van het pensioenstelsel wordt getorpedeerd. De voorzitter reageert hierop met de opmerking dat we ons er wel voor moeten hoeden dat we het kind niet met

het badwater weggooiën; we staan in Europa na Denemarken op de tweede plaats met ons huidige stelsel.

De stand van zaken met betrekking tot ons pensioen

Karel van Hoof, vice-voorzitter van PNO Media, begint zijn presentatie met de uitspraak: "Het gaat goed met de dekkingsgraad, olé!" Dit is in ieder geval een hoopvolle inleiding. Het gaat ook goed met onze beleggingen. En vooral daardoor is de (beleids)dekkingsgraad gestegen tot 104,4%, dus nog boven het Minimaal Vereist Eigen Vermogen van 104,1%. En de beleidsdekkingsgraad ijlt na. Het is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over twaalf maanden. Maar die van PNO Media ligt nog wel een heel eind onder het Vereist Eigen Vermogen van 122% van de dekkingsgraad; dat is de dekkingsgraad waarbij volledige indexatie mogelijk is.

De kans op een pensioenverlaging op langere termijn is afgenomen. Op de kortere termijn kan het nog even spannend zijn, in ieder geval tot 2020. Het gaat daarbij om de beleidsdekkingsgraad op 31 december van een jaar. Als die onder de 104,1% ligt dreigt het risico van korting. Tussen de 110% en de 122% kan er een gedeeltelijke indexatie van het pensioen

Boven links:
voorzitter Arie Smit.
Rechts PNO-
bestuurslid Karel van
Hoof.

Onder: Erik
Boshuizen grijpt de
microfoon

plaatsvinden. Het bestuur van PNO Media hoopt dat dat vanaf 31 december 2020 weer mogelijk zal zijn.

Ten opzichte van andere fondsen doet PNO Media het steeds beter. Dat komt voor een deel door de betrekkelijk geringe rente-afdekking die het bestuur hanteert. Daardoor loopt PNO Media in op de grotere fondsen. Van de hele grote fondsen heeft nu alleen het fonds van de Bouwnijverheid een hogere dekkingsgraad.

Kritische vragenstellers achter de microfoon

Op een vraag uit de zaal of er externe factoren zijn die van invloed kunnen zijn op het resultaat, wordt het voorbeeld van een crisis genoemd. Op een andere vraag antwoordt Van Hoof dat als er een verlaging van het pensioen plaatsvindt, de dekkingsgraad stijgt.

De vraag of een korting ook teruggedraaid kan worden wordt 'getrapt' beantwoord: pas als er weer volledig geïndexeerd wordt, en de niet toegekende indexaties zijn ingehaald, is er ruimte voor het inhalen van kortingen (tegenwoordig verlagingen genoemd).

In 2002 is PNO Media begonnen met het tellen van de cumulatieve verlagingen. PNO media ging toen van eindloon naar middelloon. Ruud Leyendekker, penningmeester van VGOMedia, vult nog aan dat de korting niet wordt meegeteld bij de indexatie-achterstand.

Erik Boshuizen vraagt naar de mogelijkheid van indamming van de

inflatie; de spreker antwoordt dat we voor een inflatiespiraal voorlopig niet bang hoeven te zijn, daar de loonontwikkeling achterblijft bij de prijsontwikkeling. Er zal een overzicht worden verstrekt van de gemiste indexaties. Dit zal, net als de sheets van deze presentatie, op de website van VGOMedia (www.vgomedia.nl) worden geplaatst.

Er blijkt nog één vraag aan de spreker te zijn overgebleven, en daarop luidt het antwoord: tot 2002 is er altijd geïndexeerd.

Verantwoord beleggen

Jeroen van der Put (MPD) bijt de spits af. Hij is al 20 jaar bezig met/betrokken bij de ontwikkelingen in het maatschappelijk verantwoord beleggen. Het is inmiddels een hot item geworden, dat niet meer weg te denken is. Bij duurzaam beleggen kijk je ook naar andere aspecten van beleggen dan het rendement/de opbrengst. Andere aspecten zijn bijvoorbeeld armoede, ongelijkheid, klimaatveranderingen. Over deze drie onderwerpen en 14 andere, hebben de Verenigde Naties 17 doelstellingen geformuleerd, die in 2030 moeten zijn behaald. PNO Media gaat hieraan zijn steentje bijdragen. Ook andere organisaties dan pensioenfondsen houden zich in toenemende mate bezig met maatschappelijk verantwoord beleggen. PNO Media neemt een prominente plaats in tussen de pensioenfondsen die dat doen. PNO Media is namelijk al vanaf 2002 bezig met Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. In 2004 heeft het fonds een code voor duurzaam beleggen opgesteld, dus ver voor de uitzending 'Pensioengeld bloedgeld' van Zembla in 2007. Die uitzending heeft tot een enorme spurt in maatschappelijk verantwoord beleggen geleid, ook bij PNO Media. Het beleid bij PNO Media wordt elke drie jaar geëvalueerd; de eerstvolgende evaluatie van doel en middelen vindt plaats in 2018.

De code behelst diverse categorieën van aandelen en obligaties waarin kan worden

belegd. De absolute onderkant wordt gevormd door clustermunten en landmijnen; beleggen daarin is in Nederland verboden. De categorie massavernietigingswapens is een uitgesloten categorie. Daarboven zit een groot aantal categorieën waar geen uitsluitingen voor gelden, maar die kritisch worden gevolgd, en waarin op bijvoorbeeld aandeelhoudersvergaderingen door het uitbrengen van stemmen (van pensioenfondsen) geprobeerd wordt invloed uit te oefenen. Bij PNO Media is de allerhoogste categorie de persvrijheid; een categorie die als eerste door PNO Media is geïntroduceerd. Er wordt bij PNO Media niet geïnvesteerd in obligaties van landen waarvan de regeringen geen persvrijheid toestaan; wat dat betreft zit Turkije net op het nippertje. Dit wordt ieder jaar door het bestuur gescreend. PNO Media belegt niet in Rolls-Royce, dat naast prestigieuze auto's ook motoren maakt voor kernonderzeeërs.

De opdracht van een pensioenfonds is het regelen van een goed pensioen. Het daaraan verbonden dilemma - wat weegt zwaarder, duurzaamheid of de opbrengst van de belegging - is inmiddels al aan het kantelen. Sinds 2005 is de duurzame portefeuille van PNO Media een heel succesvolle portefeuille. Uitgangspunt daarbij is dat duurzaam beleggen geen rendement mag kosten.

Hier neemt Els Ankum-Griffioen van Triodos Bank het stokje over. In een enorme vaart neemt zij ons een uur lang mee langs allerlei beleggingsavonturen, in maatschappelijk verantwoord beleggen welteverstaan. Zij staat, net als Jeroen van der Put, stil bij de 17 doelstellingen van de Verenigde Naties, waaronder het bestrijden van armoede, ongelijkheid en klimaatverandering. Als we hier een slag maken binnen vijf jaar, en deze doelstellingen uitvoeren, dan heeft dat invloed op de volgende 300 jaar.

Ankum-Griffioen maakt onderscheid, niet tussen doen of niet doen, maar tussen de

keuzes die je daarbij hebt. Doen of niet doen is namelijk niet het dilemma; de dilemma's liggen in de inhoud van wat je doet, de keuzes die je daarin maakt. Die hebben namelijk effect. Zij maakt daarom onderscheid tussen *verantwoord* beleggen, *duurzaam* beleggen, en *impact* beleggen.

Verantwoord beleggen is eigenlijk al geen keuze meer, daar zijn we toe verplicht. Van een portefeuille gebaseerd op verantwoord beleggen gaat een minder negatieve invloed uit op wat je achterlaat.

Duurzaam beleggen wordt gedaan door de 'best of class'.

Bij impact beleggen kies je voor producten en diensten die een positieve bijdrage leveren aan wat je achterlaat, en dus aan de doelstellingen van de Verenigde Naties.

Bij al deze vormen van beleggen is het uitgangspunt dat het ook het gewenste financiële resultaat oplevert, dat een pensioenfonds nu eenmaal hoort na te streven.

De voorbeelden die Els Ankum geeft zijn inspirerend; zoals het verschil tussen een snoepketting en een CO2-arm menu. De koks in opleiding van het ROC schrikken niet meer van een opdracht om een CO2-arm menu samen te stellen, terwijl het toch voor de meesten van ons een volstrekt een nieuw concept is.

Duurzaamheid is van ons allemaal!

Na afloop van de vergadering beef het, zoals te doen gebruikelijk, nog lang gezellig in De Blaercom.

Nieuwe leden

Mw. A. van Maanen-Mulder, Hilversum (nabestaande)

P. van Beem, Hilversum (RNWO)

J.W. Drexhage, Hilversum (RNWO)

B. Jansen, Hilversum (RNWO)

Mw. G. Schutte, Weesp

Mw. H. van Velzen, Huizen (AKN)

P.Th. de Man, Wassenaar (Endemol)

A.H.E. van Boxel, Frankrijk (Conclusion)

G.A.C.C.M. Meeuwis, België (RVU)

F. Lodden, Ierland (NOS)

P. Huijbens, Helmond (Support Factory)

Mw. M.J.T. van den Bekerom, Groningen (Castel Media)

Mw. M.J. Sinke, Middelburg (Omroep Zeeland)

M.T. Schuurmans, Hilversum (NOB)

Mw. S. Dijkstra-Schouwstra, Leeuwarden (nabestaande)

Mw. H.J. van der Steeg, Soest (AVROTROS)

A. Jeelof, Rotterdam (Pathé Cinema's)

BETAALDATA

Betaaldata 2017 - 21 december.

Betaaldata 2018 - 24 januari -
22 februari - 22 maart - 24 april -
24 mei - 21 juni - 24 juli - 23 augustus -
24 september - 24 oktober -
22 november - 19 december

Opmerkingen uit de redactie Wat ons van het hart...

2018 wordt het jaar waarin ons pensioenstelsel op de schop gaat, schrijft VGOMedia-voorzitter Arie Smit in zijn 'Van de voorzitter' op pagina 3 van dit nummer. Hoe dat nieuwe stelsel eruit gaat zien weet nog niemand, maar het mag natuurlijk niet tot stand komen zonder gedegen inbreng van de huidige gepensioneerden. Wat dat betreft worden bij onze koepelorganisaties de messen geslepen. Voorzitter Joep Schouten van de KNVG wil niet minder dan aanschuiven bij de SER. Lees het interview met hem op de pagina's 14-16.

Over addertjes onder het gras gesproken: lees wat VO-lid Klaas Samplonius (pag. 25) schrijft over eten en gegeten worden.

Verder bieden we u weer een gevarieerd nummer aan met onder meer de nieuwe koers van Beeld & Geluid, en met de al aangekondigde reportage over de restauratie van oude radioapparatuur – dit in het kader van vooruitkijken naar 100 jaar radio in Nederland, een jubileum dat we in 2019 vieren.

De redactie heeft afscheid genomen van een van haar prominent leden: Hans Wentholt, die zich om gezondheidsredenen heeft moeten terugtrekken. Hans was bestuurslid van VGOMedia toen hij in 2008 op zich nam het tijdschrift van de vereniging, toen nog VGO Special geheten, nieuw leven in te blazen. Hij verzamelde een grotendeels nieuwe redactie om zich heen en deed vervolgens waar hij goed in was: creatief zijn, mensen inspireren, actie ondernemen. We zagen hem graag, luisterden geduldig naar zijn uiteenzettingen en profiteerden van zijn enthousiasme. Zeer bedankt Hans, voor de afgelopen jaren.

Intussen zijn we blij ook een nieuw redactielid aan u te kunnen voorstellen: Joke Licher uit Voorhout (foto). Ze werkte vele jaren in verschillende functies bij het ANP, het laatst op de economieredactie, vertrok daar vijf jaar geleden en werkt nu in deeltijd als redacteur en persvoorlichter van Zelfstandigen Bouw (een belangorganisatie van zzp'ers in de bouw). Joke hoopt in juli 2018 haar eerste PNO-pensioen te incasseren. Ze laat in dit nummer direct al zien wat ze in haar mars heeft (zie de pagina's 14 en 19). Welkom!

*Govert van Brakel, Louis van Hattem,
Willem Hekhuis, Willem Nijeboer.*

BESTUUR OP ZOEK NAAR ACTIEVE LEDEN

'VGO'ers, laat je horen'

"Laat zien dat je er bent voor je leden". Die welgemeende goede raad kreeg het bestuur van VGOMedia in juni van dit jaar van Consumentenbond-gepensioneerde Henk Verhagen in een interview in ons blad. Gelijk had-ie. Zeker. Maar kun je het ook omdraaien? Mag het bestuur van de leden verwachten dat ze zich inzetten voor 'hun' club? We praten erover met Madelon van Waart, secretaris van VGOMedia.

door Willem Hekhuis

Sinds het voorjaar van 2011 is mr. Madelon van Waart secretaris van VGOMedia. Ze werkte betrekkelijk kort (1974-1980) bij de juridische dienst van de NOS en is sindsdien partner in het Bussumse advocatenkantoor VSVW, waar ze nog dagelijks te vinden is – en waar we haar dus spreken. Ze begint het interview wat somber. "We leven in een tijd van individualisering, waarin het verenigingsleven terugloopt", constateert ze. Ze noemt de Alliance Française in haar woonplaats, waarvan ze bestuurslid was. "Het enige wat nog liep, waren de cursussen".

Zo bezien is de belangstelling voor de halfjaarlijkse ledenvergadering van VGOMedia nog zo slecht niet: de bovensaal van De Blaercom is elke keer redelijk gevuld met leden die belangstelling tonen voor het wel en wee van ons pensioen. En dat terwijl hét strijdpunt van de afgelopen reeks van jaren, belangenbehartiging door middel van invloed in het bestuur van het fonds, is bereikt.

"We hebben twee mensen in het bestuur," zegt Madelon, "en we zijn vertegenwoordigd in het Verantwoordingsorgaan. Veel meer kunnen we er niet aan doen. Dat punt heeft zichzelf een beetje overleefd."

Herinneringen ophalen

Maar: "Wat blijft, is dat je een of twee keer per jaar oude collega's ontmoet om herinneringen op te halen. Dat zou op de voorgrond kunnen staan." Ze noemt ook de geslaagde bijeenkomst in Singer, nu alweer twee jaar geleden, met een lezing over de Bergense School. "Misschien moeten we ook eens in het nieuwe Singer gaan kijken".

Het bestuur wil wel, maar ontbeert de menskracht – of misschien de juiste mensen – om dit soort evenementen te organiseren. Dát er belangstelling is, bewees het Singer-evenement.

"Zulke dingen, daar moet iemand voor komen," vindt Madelon van Waart. "Het is een heel nieuwe taak, misschien voor een nieuw bestuurslid."

Foto: Louis van Hattem

Stuur een mailtje

Bij deze dan ook een oproep: wie wil? Madelon: "Iedereen kan bij mij terecht. Via een mailtje naar bestuur@vgomedia.nl. Ook mensen die ideeën hebben, kunnen die kenbaar maken."

Heeft de vereniging een budget voor nieuwe activiteiten? Daar roeren we een lastig punt aan. Wat kan een club doen voor 15 euro per lid per jaar? Madelon: "De contributie is laag, en dat betekent dat je niet snel iets leuks kunt doen. Ik zou best wat meer willen vragen, als we daar dan wat tegenover kunnen stellen".

Website

En als we nu toch VGOMedialeden vragen om actief te worden, dan wil Madelon ook wel wijzen op de website, die nu tegen wil en dank bestierd wordt door bestuurslid Bob Ris. "Ik vind het onbestaanbaar dat in die hele vereniging van ons maar één man is die het wil doen. Als je een laptop hebt, kan je het vanuit je luie stoel. Zo moeilijk is het niet."

Tot slot een algemene uitnodiging. Madelon van Waart: "Laat je horen. Het zou leuk zijn om van tijd tot tijd uit de achterban wat feedback te krijgen. Niet alleen negatief, ook positieve feedback is welkom."

Daarom nog een keer het adres: bestuur@vgomedia.nl

TINEKE EN DOCHTER TUFFIE, TWEE BEKENDE STEMMEN

Spiritueel en laagdrempelig

Haar naam is een begrip en een merk tegelijk. In leeftijd en dienstjaren is ze de langstzittende deejay van Nederland. Een voornaam volstaat ter herkenning. Generaties zijn met haar opgegroeid en meegelopen. Van Radio Veronica, via RTL Televisie naar Radio 5 nu met een dagelijkse lunchuitzending voor Omroep Max; het best beluisterde programma van de zender trouwens: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.....Tineke...."Ik ben laagdrempelig. Met het hart op de tong."

Dochter Tuffie Vos kennen we ook allemaal. Maar dan zonder het te weten. Op doorgaans koude perrons van de spoorwegen meldt ze ons via de luidspreker dat we nog even geduld moeten hebben. De trein heeft vertraging. Met een knipoog: "Ik ben de meest gehate stem van Nederland." Van professie is ze stemcoach en voice-over.

door Govert van Brakel Foto's: Louis van Hattem

W e ontmoeten de dames in de studio van NPO Radio 5 aan de 's-Gravelandseweg in Hilversum waar Tineke net haar programma heeft afgesloten. Hoewel inmiddels 76 jaar en fysiek wat aangetast door de tijd - "Ik heb altijd pijn in mijn rug" - bruijt ze van energie. Het woord 'stoppen' komt niet voor in haar vocabulaire. "Ik ben de oudste en populairste dj van de zender. Ik ben een bevoorrecht mens. Laat het nog maar een tijdje duren." Tuffie is het oudste kind uit Tineke's eerste huwelijk met de toenmalige programmaleider van de zeezender Veronica, jazzmusicus Tony Vos, die ook als zanger van zich liet horen. De Veronica-generatie kent het nog wel: 'Dit wordt een zwoele zotte zomer net als vroeger'. Een vrolijk en opgewekt singletje, maar, zegt Tineke: "Ik trouwde een zwaarmoedige man die altijd zei dat hij niet ouder zou worden dan 41 jaar. Hij is nu 86!" Op deze mededeling volgt de van haar zo bekende schaterlach; hahahahaha.

Olvarit en papplepel

Heel bewust heeft Tuffie (53) die net als haar jongere zus zangeres SaraLee de jazzgenen van haar vader heeft, haar eigen weg in het leven gezocht en gevonden. Al zijn er natuurlijk in de opbouw van het maatschappelijk leven tal van raakvlakken die hun oorsprong vinden in de algemene boodschap die Tineke aan haar kinderen heeft meegegeven. Tuffie: "Daar ben ik haar dankbaar voor. Doe wat je leuk vindt, dan heb je een betaalde hobby. Volg je hart en wees jezelf."

In haar zoektocht naar een waardevolle invulling van het bestaan bewandelt Tuffie ook een spiritueel pad en wil ze een wegwijzer zijn voor anderen op het levenspad.

"Nooit wist iemand dat Tineke mijn moeder was", zegt ze. "Dat heb ik altijd op de achtergrond gehouden. Hoewel mensen soms het tegendeel hebben beweerd, is ze ook nooit een kruiwagen geweest. Ik hoorde wel zeggen: dat heb je aan je moeder te danken. Dat was niet waar. SaraLee en ik zijn voor de buitenwereld nooit de dochter van geweest. Al heb ik wel vriendinnetjes gehad op school die voor haar met mij mee naar huis gingen."

Maar het werken met stem, microfoon en hoofdtelefoon is haar natuurlijk door het werk van haar moeder met de papplepel ingegoten. In haar eerste levensjaren lag ze bij wijze van spreken vaker in een wieg in het studiogebouw van Veronica aan de Hilversumse Zeedijk dan in een bedje thuis. Haar box kreeg een plaats in de discotheek.

Aan die periode heeft ze ook haar naam Tuffie overgehouden. Officieel heet ze Marjolijn. Tineke's toenmalige collega Jan ('Candlelight') van Veen claimt dat hij de bijnaam introduceerde toen ze een smerig hapje Olvarit babyvoeding uitspoog.

Koffietijd en De Zwarte Schijf

Hoe begint een carrière? Voor Tineke, geboren in Baarn, maar opgegroeid in de omroepbuurt Hilversum-zuid waar zoveel leden van de omroeporkesten woonden, met een druk op de deurbel van het Veronicapand in de mediastad. We schrijven begin jaren zestig. Van huis uit was er wel een voorzichtige relatie met de omroep. Vader De Nooij werkte als timmerman in dienst van de Nederlandse Radio Unie. Na een zeer kortstondig avontuur als schrijvend journalist voor de Aalsmeerder Courant en serieuzere bezigheden als stem van een telefoonbedrijf,

waagde Tineke de sprong. Zonder ervaring, maar vol ambitie, energie en werklust. Haar enige wapenfeit op omroepgebied bestond uit de aankondiging die ze als 12-jarige mocht doen van het programma 'Hooft zegt het voort', voorafgegaan door de mededeling "Dit is de AVRO". Met dank aan de legendarische Herman Broekhuizen die haar koos uit maar liefst 500 kabouters.

Hele generaties groeiden vervolgens op met haar stem. "Dit is Veronica op 192 meter." Een dagelijks uurtje Koffietijd en in de namiddag De Zwarte Schijf, grottemensenpopmuziek. Tineke: "En trots dat ik was. Dat is mijn basis. Waar anderen vier jaar naar school gingen om het vak te leren, ben ik geschoold door de tijd." Ze draaide popmuziek naar eigen keuze en smaak, met een concessie van tijd tot tijd aan de liefhebbers van Gert Timmerman en zijn 'Ik heb eerbied voor jouw grijze haren'. In tegenstelling tot haar moeder is vader De Nooij aanvankelijk sceptisch over het werk van zijn dochter. Moet dat nou, bij zo'n zeezender? Maar anderzijds was hij niet te beroerd de mensen van Veronica te adviseren lege eierdozen tegen de studiowand te plakken als goedkoop alternatief voor een betere geluidsdichtheid.

Moeder en dochter tijdens het interview

Tineke aan het werk in de studio van NPO Radio 5

Naar televisie

Een paar jaar na de dramatische ondergang van zeezender Veronica in 1974 keerde de omroep onder de naam VOO terug in de ether als onderdeel van het publieke bestel. Tineke heeft dan haar werkzaamheden inmiddels verlegd naar de televisie waar ze bedenker en

gezicht werd van het eerste magazineprogramma op de middag. Tuffie: "Ik zat als tiener in de studio te wachten op mijn moeder toen de jongens van Veronica mij vroegen een jingle in te spreken voor dj Peter Teekamp." Van het een kwam het ander. Bij het stemmenbureau Multi Voice van oud-Veronicamedewerker Cees Man in 't Veld deed ze al vanaf haar 15e 'kinderstemmetjes' en op verzoek van programmamaker Leo van der Goot sprak ze een veertiendelige documentaireserie in.

Vis in het water

Achter de microfoon en met een hoofdtelefoon op voelde en voelt ze zich als een vis in het water.

Moeder Tineke en dochter Tuffie op de burelen van Radio Veronica

'In de jaren zestig klonken we allemaal als Beatrix, maar dit is het andere uiterste'

"Ik heb het lezen van mijn moeder geleerd. Het begon met teksten bij 16 mm. films. De kenners weten dan dat het echt in één keer goed moest gaan. Als je onderweg een fout maakte, kon je helemaal opnieuw beginnen. Het liep perfect." Het leverde haar de bijnaam 'One-take-Tuffie' op. In Los Angeles leerde ze Barbie Nederlands praten. Nou ja, zinnestjes zeggen als: 'Laten we gaan tennissen'. De tekst kwam op een chip terecht die in de pop werd ingebracht en is hier vervolgens in menig jongemeisjeskamer gehoord.

Het vak leerde ze van geluidstechnicus Wim Vonk. "Hij ontdekte mijn talent." Het ergert haar dat ingesproken teksten vandaag de dag steeds slordiger klinken. "Alsof je wordt toegesproken door the girl next door." Het is een bewuste keuze van de opdrachtgevers. "Een grote telefoonmaatschappij zei zelfs letterlijk tegen me dat ik te professioneel klonk." En het mag ook niks meer kosten. Tineke: "In de jaren zestig klonken we allemaal als Beatrix, maar dit is het andere uiterste. Er komt ook geen studio meer aan te pas. Mensen doen dit werk tegenwoordig vanuit huis achter de computer en niet meer voor een redelijk honorarium van pakweg 750 euro, maar voor de weggeefprijs van 50 euro."

Stomme computer

Het zijn andere tijden. Als geen ander kan Tineke de praktijk van meer dan vijftig jaar radio overzien. "Bij mijn terugkeer op de radio in 2010 heb ik er erg aan moeten wennen dat ik niks te vertellen had. In mijn Veronica-tijd had ik als dj een eigen show en kon ik zelf bepalen welke muziek er gedraaid werd. Ik bepaalde wat het publiek mooi mocht vinden. Nu krijg ik lijstjes voorgeschoteld. Waar ik me dan niet aan houd, hahaha. Ik word

zo chagrijnig van een verkeerde plaat." Tuffie kan erover meepraten. "Nu draait het om marketingstrategie en doelgroepenbeleid". In haar inmiddels afgeschafte programma 'Jazz in the morning' op de vroege zaterdagochtend op Radio 6 kon ze de muziek laten horen waar doordeweeks geen ruimte voor was. Tineke: "Alles wordt van te voren uitgedacht, voorbereid en op papier vastgelegd. Niets is meer spontaan. Ik houd van de improvisatie, leg mijn elleboog op tafel en klets een eind weg. Bovendien verdwijnen in de programma's om mij heen de technici. De dj 's doen nu alles

zelf. Dat weiger ik. Technici zijn, net als vroeger bij Veronica, zo belangrijk! Ze zijn mijn eerste luisteraars. Ik zie wat ze doen en hoe ze reageren op mij. Dat stimuleert me. Ik wil niet in een studio staan met alleen een stomme computer als gezelschap."

Terug op de radio

Haar rentree op de radio, in 2010, was een lichtpunt in sombere tijden dat ze te danken had aan Tuffie. "Ik zat bij Jan Slagter op kantoor", vertelt Tuffie, "om te praten over de toekomst van mijn radioprogramma bij Omroep Max. Bij het weggaan vroeg hij: Hoe is het met je moeder? 'Niet zo goed', zei ik. 'Ze heeft geen vreugde in het leven. Haar man zit in een verpleeghuis'. Doe haar de groeten, zei Jan." Kort daarop werd Tineke gebeld door Marjolein Dekkers, hoofd radio van Omroep Max, met de vraag of ze terug wilde keren op de radio. Over het antwoord heeft ze geen seconde hoeven nadenken. Natuurlijk. En graag! Tineke: "Mijn echtgenoot kreeg in 2004 een eerste hersenbloeding. Vier, vijf jaar heb ik voor hem gezorgd. Toen het echt niet meer ging moest hij worden opgenomen in een verpleeghuis. Ik kom daar altijd verdrietig vandaan. Hij is een totaal ander mens geworden."

Zonnig Zuid-Afrika

Met hem heeft ze een aantal jaar in Zuid-Afrika gewoond. Ze is net terug van een maandje vakantie daar. "Ik kom er nog steeds graag. Voor de vrienden, bekenden en voor het mooie weer. Ik haat november in Nederland. Het is altijd rotweer. In Zuid-Afrika schijnt de zon. Die biedt vitamine D voor het immuunsysteem." Tuffie, net als haar moeder verknocht aan dat land, houdt het op de capsules uit een potje. Nu haar moeder weer terug is, richt de familie zich op Eerste Kerstdag die traditiegetrouw bij

Tineke en haar katten wordt doorgebracht met zang en muziek in de rustige omgeving van het recreatiepark waar zij domicilie houdt. "Ik ben niet geschikt om in een straat te wonen. Ik hou van de stilte." O ja, of de familie er wel rekening mee wil houden dat ze uitzending heeft en niet voor half drie thuis kan zijn. Zijn er behalve een goede gezondheid en welbevinden voor de dierbaren nog persoonlijke wensen voor het nieuwe jaar? Jazeker. Tuffie zou graag op Radio 5 een feelgoodprogramma maken.

"Het zou fijn zijn als daar in de toekomst nog eens ruimte voor gemaakt kan worden." Tineke rijdt maandag 1 januari 'gewoon' naar de studio om die typische Tinekemuziek met haar spontaan gekozen bewoordingen ter aan- en afkondiging te begeleiden: Supertramp, The Eagles, Procol Harum, John Legend, harmonieuze samenzang, ze zullen weer ruimschoots aan bod komen, maar wel in de door haar gewenste volgorde.

'Ik ben niet geschikt om in een straat te wonen. Ik hou van de stilte'

Radio 5 on air

Beeld van Tinekes Facebookpagina. Daarnaast: Tineke in jonger jaren

Gepensioneerden willen aan tafel bij de SER

Vijf jaar geleden stapte een groot aantal verenigingen van gepensioneerden uit koepelorganisatie NVOG uit onvrede over het beleid. De stem van gepensioneerden moest meer en beter gehoord worden. Daarom richtten ze een nieuwe koepel op: de KNVG, Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden. Deze koepel, waarbij ook VGOmedia is aangesloten, wilde zichtbaarder, activistischer zijn.

door Joke Licher

Dat is zeker gelukt, vindt Joep Schouten voorzitter ad interim van de KNVG. Hij nam vorig jaar het stokje over van Martin van Rooijen die nu in de Tweede Kamer zit voor 50-Plus. "We hebben de politiek opgezocht", zegt hij. "De media weten ons te vinden. We praten in het onlangs opgerichte

'Niet de stijgende levensverwachting maar de rentegevoeligheid van het huidige systeem is het grote probleem'

overlegplatform pensioen met jongerenorganisaties over het pensioenstelsel. We zijn in gesprek met SER-voorzitter Mariëtte Hamer over een plek voor gepensioneerden."

Aan tafel in de SER

Als het om pensioenen en een nieuw pensioenstelsel gaat, zijn alle ogen gericht op de SER waarin werkgevers, werknemers en door de

kroon benoemde deskundigen zitting hebben. Maar niet de gepensioneerden. Schouten wil aanschuiven in de twee SER-commissies die zich buigen over het pensioen. "Daar wil ik aan tafel." In de SER is nog heel wat zendingswerk te verrichten want de KNVG is geen voorstander van het uitgelakte SER-voorstel voor een

nieuw pensioenstelsel. Dat gaat uit van individuele pensioenpotjes waardoor iedereen beter ziet wat hij of zij heeft gespaard. Het pensioenfonds belegt het potje, zonder tussenkomst van de deelnemer. Het kan voor jonge deelnemers interessant zijn te kiezen voor een risicovollere beleggingsmix. Als het goed gaat, levert dat een hoog rendement op; valt het rendement tegen, dan is er nog tijd genoeg die tegenvaller op te vangen. Wanneer de pensioendatum in zicht komt, wordt het individuele potje overgeheveld naar een collectieve pot met minder beleggingsrisico. Pas dan krijgt de deelnemer duidelijkheid over de hoogte van zijn pensioenuitkering.

Keuzevrijheid

"Ik ben niet per se tegen individualisering, maar wel tegen een 'one-size-fits-all'-stelsel zoals de SER voorstelt", zegt Schouten. Hij pleit voor een kaderwet die de sociale partners per pensioenfonds de vrijheid geeft eigen keuzes te maken. "Dat is beter dan kiezen voor één systeem."

De keuzevrijheid moet van Schouten ook gelden voor de wijze van opbouw. De ene bedrijfstak is de andere niet en afhankelijk van bijvoorbeeld de leeftijdsopbouw en de mobiliteit zal de ene sector kiezen voor een individuele opbouw, de andere voor een opbouw zoals dat nu gebeurt met een doorsnee premie. Daarbij betalen jong en oud gedurende de hele opbouwfase jaarlijks dezelfde premie en bouwen zij jaarlijks evenveel rechten op. De SER is nog niet uitgediscussieerd over het voorstel, maar het nieuwe kabinet wil er wel mee aan de slag. Wat de voorgestelde individualisering betekent voor de gepensioneerden van nu, is niet duidelijk. "Of het van invloed is op gepensioneerden, hangt af van de manier waarop de huidige regeling wordt omgezet in een systeem van individuele potjes. Laat je alleen de jongeren daarmee beginnen, dan is die invloed nihil. Je kan ook kiezen voor een breuk in de oude rechten. Maar ik verwacht niet dat alle oude rechten worden omgezet in individuele spaarpotten."

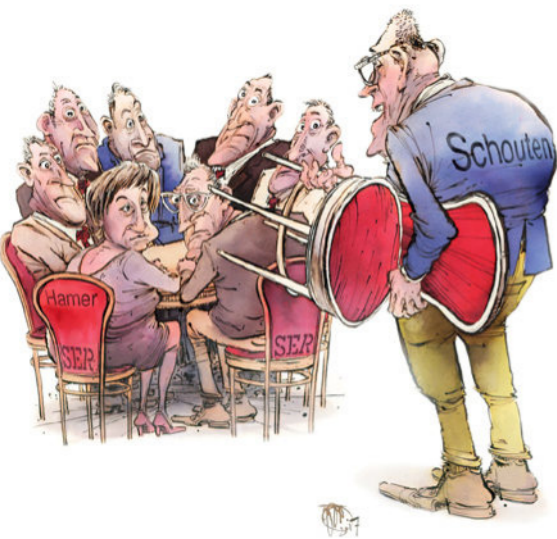
Levensverwachting

De herziening van het pensioenstelsel wordt gepresenteerd als onvermijdelijk omdat de levensverwachting blijft stijgen en het pensioen niet meer te betalen zou zijn. Maar niet de stijgende levensverwachting maar de

rentegevoeligheid van het huidige systeem is het grote probleem, vindt Schouten. De rente bepaalt voor een belangrijk deel de dekkingsgraad, de mate waarin een fonds kan voldoen aan zijn verplichtingen. "De KNVG heeft daar een alternatief voor: de macro-stabiele rentevoet, een systeem dat ook in de SER al eens besproken is." Voor het bepalen van de dekkingsgraad wordt dan gekeken naar het

Joep Schouten (69) is sinds eind 2016 interim voorzitter van de KNVG. Hij maakt al sinds 2014 als penningmeester deel uit van het bestuur. Schouten heeft jarenlange ervaring in de pensioensector. Dertien jaar lang gaf hij leiding aan pensioenuitvoerder Cordares, voorheen de Stichting Sociaal Fonds Bouwnijverheid en de SFB Groep. Cordares verzorgt onder meer de pensioenen in de bouw. Sinds 2014 is Schouten ook bestuurslid van het Pensioenfonds Metaal en Techniek namens de Vereniging van gepensioneerden van PMT.

verwachte rendement van de beleggingsmix van de pensioenfondsen. Daar zijn parameters voor. Van het verwachte rendement trek je de inflatie af en dan heb je een stabiel beeld van het vermogen van een pensioenfonds om aan al zijn toekomstige verplichtingen te voldoen. "Dan kom je hoger uit dan nu" zegt Schouten. "Een pensioenfonds dat geen 2% rendement uit zijn beleggingen weet te halen, kan beter zijn deuren sluiten."

Jong en oud

Jongeren zouden de rekening gepresenteerd krijgen als het huidige stelsel gehandhaafd blijft. Schouten gelooft daar niet in. "Ik zou best jong willen zijn nu. De jongere van nu heeft een hogere levensverwachting dan ik en de pensioenfondsen hebben enorme buffers." Schouten wil af van de beeldvorming dat jong en oud in de pensioendiscussie tegenover elkaar staan. "Er is veel moddergooierij geweest. Jongeren voelen zich gepakt door de ouderen en vice versa. In de media maar ook in de politiek wordt almaar gesproken van de botsende belangen tussen jong en oud. Dat is fnuikend. Dan krijg je tegenstellingen die er niet horen te zijn in een pensioenfonds. Het ondermijnt de mogelijkheid tot een gezamenlijk oordeel te komen."

Schouten is dan ook heel blij met het overleg in het Platform Pensioen dat begin dit jaar is opgericht. Daarin gaan jong en oud met elkaar in gesprek. Namens de gepensioneerden zitten onder meer de KNVG en de ANBO aan tafel. Namens de jongeren de jongerenbonden van FNV en CNV. "In het platform kijken we of we tot een gezamenlijk oordeel kunnen komen over pensioenen. Het is goed voor de beleving.

Jongeren willen niet dat hun opa gekort wordt en ouderen willen ook voor hun kleinkinderen een goed pensioen."

Het gesprek is op gang gekomen en gefaciliteerd door oud-staatssecretaris Jetta Klijnsma van Sociale Zaken, die daarvoor van Schouten alle lof krijgt. "Wij hebben de huidige minister van Sociale Zaken, Wouter Koolmees, dringend verzocht ermee door te gaan."

Samenwerking NVOG

De KNVG werkt inmiddels vaak eendrachtig samen met de NVOG. "We delen veel standpunten", aldus Schouten. Door de afsplitsing vijf jaar geleden is de NVOG wakker geschud en treedt zij ook voortvarender naar buiten.

"Wij zijn naar elkaar toegegroeid."

"Scheidingen blijven een tijdje doorzeuren. Maar het is goed dat we in staat zijn geweest over onze eigen schaduw heen te springen. Ik persoonlijk zou geen bezwaar hebben tegen een nieuw huwelijk. Maar ik wil niet te hard van stapel lopen en het risico nemen dat de samenwerking een knauw krijgt."

Dus geen huwelijk maar wel een vaste relatie. Er wordt gewerkt aan een samenwerkingsverband. "We hebben allebei een bescheiden budget. Doe je meer dingen samen, dan krijg je meer armslag." Als het aan Schouten ligt, komt dat samenwerkingsverband er dit jaar nog. "Dan kan ook gewerkt worden aan mijn opvolging. Want ik ben uitdrukkelijk voorzitter ad interim. En daar zit wel een tijdslimiet aan."

Dus geen huwelijk maar wel een vaste relatie. Er wordt gewerkt aan een samenwerkingsverband. "We hebben allebei een bescheiden budget. Doe je meer dingen samen, dan krijg je meer armslag." Als het aan Schouten ligt, komt dat samenwerkingsverband er dit jaar nog. "Dan kan ook gewerkt worden aan mijn opvolging. Want ik ben uitdrukkelijk voorzitter ad interim. En daar zit wel een tijdslimiet aan."

'Er is veel moddergooierij geweest. Jongeren voelen zich gepakt door de ouderen en vice versa'

VGOMedia-leden vonden onder de voorruit

Blaricum en het parkeerbeleid

VGOMedia voelt zich prima thuis in Blaricum. Meer specifiek: in de Blaercom aan de Schoolstraat, sinds 'bestuursheugenis' de vaste stek voor de ledenvergaderingen. Fijne bijkomstigheid voor pensionado's: parkeren is er vrij. Maar dit jaar is dat veranderd. De Blaricumse bestuurders ontdekten het parkeerbeleid. Dat is begrijpelijk: de 'PC-tractoren' maakten normaal verkeer voor de gewone erf gooiers in het centrum schier onmogelijk. Ook in de omgeving van de Blaercom. Er kwam dus een piepkleine 'blauwe zone' met beperkte parkeerduur, maar wel met 'handhavende' Boa's.

door Erik Boshuijzen

Dat weten de op 26 oktober aanwezige VGOMedia-leden intussen ook. Halverwege de bijeenkomst was er een waarschuwing dat de Boa's verbaliserend in de blauwe zone aan het werk waren. Sommigen reddden zich door pijlsnel hun auto buiten de zone, zo'n 10 meter verder voorbij de kruising Schoolstraat/Middenweg, te brengen. Daar was het immers 'veilig' omdat het verkeersbord daar nadrukkelijk meldt dat de blauwe zone daar eindigt. Een flink aantal VGOMedia-leden had dat bord ook gezien en zij hadden hun auto dan ook daar (geen wachtverbod) neergezet in de overtuiging dat parkeren daar als vanouds wel o.k. was.

Vriendelijk gesprek

Dat bleek helaas volgens de verbaliserende Boa's niet het geval. Onze collega's vonden hun auto terug met een prent van 90 euro onder hun voorruit. Daarom dus maar gebeld met het hoofd van de 'handhaving'. In een vriendelijk gesprek toonde hij begrip voor onze veronderstelling dat deze onredelijke actie de publieksvriendelijke naam van Blaricum flink beschadigt en hij deed de toezegging de zaak te onderzoeken en leek geneigd zijn bevoegdheid om de opgelegde sanctie terug te nemen serieus te nemen.

Stringent handhavingsbeleid

Dat deed hij ook en als 'Interim Teamleider Vergunningen, Handhaving en Juza' schreef hij mij dat Blaricum 'een stringent handhavingsbeleid' bij parkeren volgt; dat mijn auto daar (Middenweg) niet had mogen staan en dat van dat beleid 'niet wordt afgeweken'. Dat was dus een domper, maar de laatste zin (geschreven namens B & W van Blaricum) geeft hoop: "Gezien uw mening dat ter plaatse geen sprake zou zijn van een stoep/trottoir raad ik u aan om te overwegen bezwaar te maken tegen de te ontvangen beschikking". Dat is ook mijn bedoeling.

De gemeente zegt hier eigenlijk 'juridisch aanvechten lijkt hier kansrijk'. Een leuke kans voor het in de advocatuur geschoolde VGOMedia-bestuur en zijn secretaris deze zaak alert te volgen.

Het kan voor onze leden duidelijkheid bij parkeren opleveren en voor Blaricum de kans om te tonen dat wij ons in de Blaercom thuis blijven voelen.

GERANIUM & CO

Over VGO'ers die na hun pensioen niet achter de geraniums zijn gaan zitten

Hans Rikkert de Koe

Tussen techniek en muziek

Een paar maanden geleden hoorde Hans Rikkert de Koe (71) dat het mannenkoor van de St. Willibrordkerk in Oegstgeest een dirigent zocht. Hoewel hij het rustiger aan wilde doen, solliciteerde hij. "Het is een gregoriaans mannenkoor en ik kon het niet laten," vertelt hij.

door Joke Licher

Hans Rikkert de Koe heeft een voorliefde voor de gregoriaanse zang, eeuwenlang dé officiële kerkzang in de rooms-katholieke kerk. Eenstemmig en doorgaans in het Latijn. In zijn jongere jaren was hij 15 jaar dirigent van de Gregoriaanse Schola van de Vereniging voor Latijnse Liturgie in Utrecht en hij wil zijn kennis overbrengen op zijn nieuwe koor. "We repeteren eenmaal in de week en eenmaal in de vier weken op zondag de eucharistieviering. Dat is te doen."

Betaalde hobby

Hans is opgegroeid in een muzikale familie. Na de middelbare school kiest hij voor de techniek en gaat hij naar de Technische Hogeschool in Eindhoven. Het studentenleven bevalt hem, maar van studeren komt niet zoveel. Na drie jaar stapt hij over naar het Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek in Utrecht waar hij de hoofdvakken orgel, piano en koordirectie kiest.

De muziek wordt nooit zijn hoofdberoep, het blijft een betaalde hobby. Hij wil de zekerheid van een vaste baan en solliciteert bij de omroep. Met zijn technische achtergrond lijkt hem dat wel iets. Na een paar afwijzingen lukt het in 1977. Bijna dertig jaar werkte Hans Rikkert de Koe bij de NOB als radio-geluidstechnicus.

"Ik deed actualiteitenrubrieken zoals Hier en Nu, Echo en Achter het Nieuws, documentaires, kerkdiensten voor radio én voor tv. "Dat is heel ander werk. Bij de radio werk je met een of twee mensen, bij de televisie met een hele ploeg."

Hoorspel op zondag

Goede herinneringen bewaart hij aan het hoorspel op zondagavond. "Met dat hoorspel van een uur was je de hele week bezig. Dat kon toen nog. Soms wisten de acteurs niets van hoorspelen en je moest ze vertellen waar ze moesten staan ten opzichte van de microfoon. Alles qua geluid moest kloppen. Zat iemand volgens het verhaal op paard en wagen dan deed zo'n acteur ook alsof hij zat te hobbelen, dan hoorde je dat aan zijn stem."

Tijdens zijn werkzame periode heeft hij diverse koren geleid, waaronder 33 jaar het Willebrordkoor uit Hilversum. In 2006 ging hij, op zijn 60e, met pensioen. Kort daarvoor was hij dirigent geworden van het parochiekoor in Laren en van de St. Jans Schola, een gelegenheidskoor dat een paar maal per jaar optreedt, traditiegetrouw op Tweede Kerstdag en met Pasen. Begin vorig jaar besloot hij het dirigentschap van het parochiekoor op te geven.

De St Jans Schola doet hij nog steeds. Hij is de dirigent, stelt het repertoire vast en zoekt de koorleden erbij. "Dan moet je soms mensen teleurstellen omdat er geen plek voor hen is. Dat is wel moeilijk."

Het Kerstconcert bijwonen? Dat kan op dinsdag 26 december, 14.00 uur, Sint Jansbasiliek Laren. Info: www.sintjansschola.nl

• **Tips voor deze rubriek graag naar de redactie, Waterhoen 5, 3831 HT Leusden of magazine@vgomedia.nl**

Ineke Middag: 'Medialandschap ingrijpend veranderd'

Beeld & Geluid gaat heel ander verhaal vertellen

Wie in het jaar 2020 een bezoek brengt aan Beeld & Geluid in Hilversum zal daar iets geheel anders aantreffen dan vandaag. Het instituut gaat totaal op de schop. Ineke Middag is als unitmanager museum aangesteld om die ingrijpende verandering gestalte te geven. Haar opdracht is een museum te creëren 'dat aansluit bij de laatste innovatieve ontwikkelingen waarbij online en fysiek naadloos in elkaar overlopen'. Na de reorganisatie verwacht Beeld & Geluid jaarlijks 300.000 bezoekers te trekken, honderdduizend meer dan nu.

door Willem Nijeboer

Beeld & Geluid is in 2006 geopend als resultaat van een fusie tussen het bedrijfsarchief van de Publieke Omroep, het Filmarchief van de Rijksvoorlichtingsdienst, het Nederlands Omroepmuseum en de stichting Film en Wetenschap. Recent is daar het Persmuseum bijgekomen. Het museum Beeld & Geluid was en is tot nu toe - zoals Middag het noemt -

'een venster op de collectie'. En de kern van de collectie bestaat in haar visie vooral uit de bewaard gebleven programma's die de publieke omroep heeft uitgezonden.

Experience

Vanaf het begin bood Beeld & Geluid een 'experience', geen tentoonstelling. "Dat begrip experience gaf beter weer dat je daar op een interactieve manier de geschiedenis van radio- en televisieprogramma's tot je kon nemen," vertelt Middag. De komst van mobiel internet op de

"Om Beeld & Geluid relevant te houden moeten we een heel ander verhaal vertellen dan tot nu toe"

Foto's: Louis van Hattem

'In 2006 lieten we zien hoe de media ons wereldbeeld bepaalden. Nu bepalen we allemaal de media'

telefoon en de tablet hebben de manier waarop het publiek kennis neemt van programma's en andere 'content' drastisch veranderd. Je kunt nu altijd en overal teksten en programma's zien en luisteren. En het is behalve voor professionals voor iedereen mogelijk geworden met tekst, geluid en/of beeld een groot publiek te bereiken. "Dat zijn

zeer velen gaan doen en dat heeft het medialandschap ingrijpend veranderd", stelt Middag vast. "In 2006 lieten we zien hoe de media ons wereldbeeld bepaalden. Nu bepalen we allemaal de media. Het is een elkaar beïnvloedend geheel geworden."

Relevant houden

"Om Beeld & Geluid relevant te houden moeten we een heel ander verhaal vertellen dan tot nu toe", vertelt Middag. "Wat we vertelden was: kijk toch eens wat een fantastische geschiedenis Nederland heeft

"Het gaat dan over wat de media mij als consument brengen en wat ik de media breng

op het gebied van radio en tv. De komende jaren gaan we vertellen hoe jij als media-consument en -producent onderdeel bent van de wereld om je heen en wat daarin nog de rol is van radio en tv als aanbieders van content naast andere. Aanbieders van nieuws, vermaak, spel of contact. Daarom gaat het museum totaal op de schop. We gaan Beeld & Geluid opnieuw inrichten en een heel ander verhaal vertellen."

'Om Beeld & Geluid relevant te houden moeten we nu een heel ander verhaal vertellen dan tot nu toe'

Invloed

De thema's van Beeld & Geluid vandaag zijn 'sterrenshow', 'kijkbuiskinderen', 'dit is het nieuws' en 'zuilen en zenders'. Na 2020 zal het gaan over wat de bezoeker zelf doet in de (social) media. "Het gaat dan over wat de media mij als consument brengen en wat ik de media breng en vooral over: hoe dat zo is ontstaan en welke invloed heeft dat op mij en op mijn omgeving," zegt Middag. Concreet gebeurt dat aan de hand van vijf thema's: 'contact maken', 'verhalen vertellen' ("Media hebben absoluut een verandering aangebracht in de manier waarop wij dat doen"), 'kopen en verkopen' ("Van goederen, maar ook van ideeën en ideologieën"), 'informereren' en 'spelen' ("Je kunt nu bijvoorbeeld live online een spel spelen met iemand of met een groep mensen in andere werelddelen die je nog nooit hebt gezien").

"Steeds is het vertrekpunt hoe het nu is en we zullen van daaruit laten zien hoe we daar zijn gekomen", voorspelt Middag. "Dat zullen we doen op een interactieve manier zoals men dat van ons gewend is."

Ziek familielid

"We hebben nu via social media zeer snel en intensief contact met elkaar", legt Middag uit. "Dat aanbod is verrijkt. En het

heeft het menselijk contact niet vervangen, maar is erbij gekomen. Wie nu bijvoorbeeld op vakantie gaat met achterlating van een ernstig ziek familielid, blijft voortdurend op de hoogte van zijn situatie zonder daarvoor een belafpraak met een ander lid van de familie te hoeven maken.

"Op het moment dat je met digitale media bezig bent, geef je meestal ongemerkt informatie over jezelf. Door je gedrag bouw je van jezelf een profiel op. De media passen daarbij aan wat zij je aanbieden en wat niet. Het nadeel daarvan is dat je dingen mist, maar het voordeel is dat er informatie voor jou wordt gefilterd. Eigenlijk zoals je zelf ook filtert met een 'ja-nee-sticker' op je brievenbus. Na je bezoek aan Beeld & Geluid zul je je daarvan straks meer bewust zijn. En wie zich dat beter bewust is, kan er ook iets aan doen als hij dat zou willen."

Rechten

De Medialounge, waar je actief in het archief kunt zoeken, zal een meer prominente plek krijgen. "Ons archief is vrij toegankelijk net als een bibliotheek", zegt Middag. "Technisch is het mogelijk dat archief ook thuis via beeldengeluid.nl te bekijken. Maar er is ook nog veel afgeschermd doordat er rechten op zitten. Hier in huis is wel alles te zien. De ruimten daarvoor gaan we prettiger inrichten. Op het moment dat de rechten vrij zijn, hebben we een open depot."

Het Rijksmuseum heeft één miljoen voorwerpen. De topstukken daarvan zijn gedigitaliseerd. "Die kun je thuis online van super dichtbij bekijken", zegt Middag. "Desondanks kom je naar het Rijksmuseum om de ontwikkeling van de zeventiende-eeuwse schilderkunst beter te kunnen begrijpen. Daarvoor is een selectie van professionals of een tentoonstelling met een verhaal nodig. Dat gaan wij hier ook doen. We hebben één miljoen uur materiaal, waarvan zo'n zestig procent is gedigi-

taliseerd. We zeggen niet: raadpleeg het maar, succes. We hebben uit dat materiaal voor onze fysieke bezoekers hier in Hilversum een selectie gemaakt op basis van een beredeneerd verhaal. De functie van hedendaagse musea is vooral mooie en educatieve verhalen te vertellen naast het beheren en toegankelijk maken van collecties voor onderzoek en wetenschap."

'We hebben één miljoen uur materiaal, waarvan zo'n zestig procent is gedigitaliseerd'

Omroepapparatuur heeft weinig prioriteit

De inhoud van wat mensen maakten is belangrijker dan de instrumenten en apparaten waarmee dat gebeurde. Vanuit die gedachte stelt Beeld & Geluid slechts een kleine selectie ten toon van de apparatuur waarmee programma's werden gemaakt. "We gaan wel laten zien dat de technologische ontwikkeling van apparatuur en de distributie mediaproducten mogelijk maakte die daarvoor onmogelijk of heel anders waren", legt Ineke Middag, unitmanager museum van Beeld & Geluid, uit. "Bijvoorbeeld dat de draagbare camera het in de jaren zestig mogelijk maakte politici op straat lastig te vallen met vragen, waardoor ze andere antwoorden gaven dan voorbereid in de studio. We zien het niet als onze taak bijvoorbeeld alle camera's te laten zien waarmee vroeger televisieprogramma's werden gemaakt. Dat is misschien interessant voor mensen die programma's hebben gemaakt, maar niet voor een breed publiek. We kunnen dat wel online zetten voor de liefhebbers of er bijvoorbeeld één week specifiek aandacht aan besteden. De apparatuur die we beheren, zullen we zeker behouden. We streven er niet naar van elk apparaat een exemplaar te hebben, maar we streven er wel naar exemplaren die een verhaal vertellen en samen een overzicht geven van betekenisvolle ontwikkelingen. Het leeuwendeel van zijn collectie zal het Rijks de komende dertig jaar net zo min tentoonstellen. Maar ieder museum heeft de taak zijn collectie beschikbaar te stellen voor onderzoek."

Reprnsntaotie-tv

Het doet mij goed dat zelfs bij recepties van grote bedrijven geen genylonde blonde representatieve modellen meer hoeven te zitten, maar dat ook de *Quasimodo's* en de *Elephant women* van deze wereld er nu kansen krijgen. Het kan mij niet gelijk genoeg zijn.

Maar ja, ik heb weleens heimwee naar de vorige eeuw, toen je nog representatieve functies had. Een ober had een jasje aan of op zijn minst een vestje. Een KLM-stewardess droeg een blauw pakje, een chique hoedje en een dun sjaaltje. En iedereen probeerde netjes te spreken in het openbaar. De krant was een meneer en de televisie-omroepster was mooi en welbespraakt. Ook televisie-meneren als Willem R. of Robert ten B. spraken keurig, accentloos Nederlands; net als tv-diva's als Eugenie H. en Sonja B.

Goed, er waren uitzonderingen. De Westfriese Angela G. presenteerde ooit een programma over *neukon* met zo'n potentieverlagend accent, dat er de jaren daarna significant minder kinderen geboren werden. Angela heeft nu trouwens een nieuwe Japanse auto met een *voice-command*, las ik. Maar die doet niet wat zij wil, omdat ie haar niet verstaat! Echt waar.

En je had daarvóór nog de filmcommentator Philip B. die *veurnamelijk deftog* sprak en die zwaar Limburgse tongval van Chriet T. in zijn wondere wereld. Die noemden we dan authentiek. Maar verder sprak iedereen die iets presenteerde keurig. Keurig!

Toen kwam de democratisering van de representatie. En van de presentatie. Het ging er vanaf die tijd om dat alles een afspiegeling van de samenleving werd. Op de televisie verschenen steeds meer mensen die er niet uitzagen, onverstaanbaar spraken, slisten of een lelijk accent hadden. En dat is daarna doorgeschoten, erg doorgeschoten. Ik zal het niet hebben over uiterlijk. Je kunt niet alles wegschminken en vogelver-

schrikkers hebben ook bestaansrecht. Daar wil ik het graag bij laten.

Kijk es, een spraakgebrek is een handicap. Maar plat praten op de televisie is luiheid, een keuze; je kunt dat afleren. Praat gewoon ABN, of, als dat echt te moeilijk is, iets wat daar dicht in de buurt komt.

Elke avond komen er hele hordes rare praters langs, in alle programma's. *'Beh jai de advowcoat of te doktej?'* vraagt Patrick L. aan een reünieklas. En kijk, daar heb je Rob K. weer, wat spreekt die: *plot Laaids?* We zappen langs de onvermijdelijke Ali B, die zijn *Amsterdamse tongfal heeft gecultifeert*, zodat we niet horen dat hij *aageluk uit Merokko kumt*. Luister, daar is sportcommentator Leo O. die het heeft over *voetbol longs de lain*. De televisie werd van iedereen. Van gewone mensen. Pardon: *ménson!* En zo ratelt Matthijs van N. al jaren zijn onbegrijpelijke teksten af, barst Humberto T. uit zijn maatpak van alle *Need-lanse wordn* die hij *inslkt*. En legt een *dónker* Journaal-meisje *râre accén*ten, alsof ze een *spróokje* voorleest aan driejarige en een blond Journaalmeisje eh-zegt dat het eh-morgen eh-vierentwintig graden wordt. Waarna Toine H het overneemt: *'Vandaag chaet het over de formaetie'*. Dat brengt ons bij de vraag: Hoever gaan we met de democratisering van de representativiteit? Mag Quasimodo plaatsnemen achter een receptiedesk? Simpler gezegd: kan een platprater een televisieprogramma presenteren? Interessante vraag.

Mooi plat is niet lelijk, hou me ten goede. En overdreven articuleren is ook niks. Maar ik vermoed dat de logopedie-cursussen bij de omroepen wegbezuinigd zijn. Ik denk dat ze dat niet meer nodig vonden. Want de televisie is geen meneer (m/v) meer, maar een gewone man, net als de krant. *Win d'r mar an*.

Uit het Verantwoordingsorgaan

Eten of gegeten worden

"Ik moet jou eens even spreken." Met die wat dreigende woorden beende een gepensioneerde collega kortgeleden tijdens een receptie naar mij toe. Gelukkig speelde er een glimlach om zijn lippen, hetgeen voorkwam dat ik mij ogenblikkelijk richting uitgang spoedde. "Jij zit toch in het Verantwoordingsorgaan van PNO Media?"

moet jij toch weten dat ik inmiddels 14,6 procent minder pensioen krijg dan waar ik recht op heb. Wanneer wordt dit eens goed gemaakt? Het gaat toch prima in dit land? Ik heb gelezen dat er miljarden aan meevallers zijn. Waarom merk ik daar niets van?"

Gelukkig was hij bekend met het fenomeen dekkingsgraad. Dat gaf mij de gelegenheid om te melden dat PNO Media pas een begin mag maken met indexering als de beleidsdekkingsgraad boven de 110 procent komt. De keiharde realiteit is dat ons fonds daar nog niet in de buurt komt. "Je moet weten dat dit uitblijven van de inflatiecorrectie de gepensioneerden het hardst treft. Wij hebben nog maar beperkte tijd van leven, dus we kunnen wellicht nooit meer profiteren van betere tijden", constateerde mijn oud-collega.

Kunnen die premies niet fors omhoog of kan er niet worden bijgestort door de werkgevers?" Ik heb hem getracht uit te leggen dat in een Verantwoordingsorgaan (VO) de evenwichtige belangenafweging een niet te onderschatten punt is. Waar de gepensioneerden in het orgaan die premieverhoging misschien wel zouden willen, stuit zij ogenblikkelijk op de jonge generatie die de premies per slot van rekening moet opbrengen. En bijstortingen? Dat zie je soms een multinational wel eens doen, maar ik zie geen omroep - publiek of commercieel - of mediabedrijf

even een forse dotatie doen.

Op een enkele uitzondering na moet je vaststellen dat ook bij de grootste pensioenfondsen het herstel zeer beperkt is. Zoals het er nu naar uitziet, gaat het nog jaren duren voordat gepensioneerden weer volledig voor de inflatie worden gecompenseerd. Bovendien persisteert meneer Draghi van de Europese Centrale Bank nog steeds bij lage rente en worden de eisen van toezichthouder De Nederlandsche Bank steeds strenger.

Mijn oud-collega sloeg het glas wijn dat hij net van een blad had gepakt nu in één slok achterover. "Dus dat wordt nog jaren niks, nakkes, nada", bromde hij. "Zeg is dat PNO Media eigenlijk niet veel te klein? Moeten wij eigenlijk niet aansluiten bij een van die 'grote jongens' ABP, PFZW, PMT of hoe ze ook mogen heten?" Tja, daar had mijn vroegere makker wel een punt. In de pensioenwereld is het tegenwoordig: eten of gegeten worden en voorlopig kiest PNO Media voor een groeistrategie, eten dus. In het jaarverslag 2016 werd trots gemeld dat het pensioenfonds van de Consumentenbond zich heeft aangesloten en datzelfde gold voor CB, het vroegere Centraal Boekhuis. Met name in de creatieve sector wil PNO Media eigentijdse collectieve pensioenoplossingen aanbieden, hebben de beleidsmakers bedacht.

Kijkend naar de Nederlandse pensioenwereld mag je echter vaststellen dat zich een consolidatie voordoet. In 1997 waren er nog meer dan 1000 pensioenfondsen, in 2007 was dat aantal geslonken tot 713 en nu zijn er volgens De Nederlandse Bank nog 268 over. Een overduidelijke tendens. "Op de lange duur redt ons fonds het nooit", stelde mijn gespreksgenoot kordaat vast. "En wat vind jij?" Eerlijk gezegd ben ik het wel met hem eens. Niet verder vertellen hoor!

Klaas Samplonius

NIELS ZACK ZOU ER GRAAG ZIJN BEROEP VAN WILLEN MAKEN

Hobbyist restaureert omroepapparatuur 'omdat niemand anders dat doet'

Wie het Muzeum RockArt in Hoek van Holland bezoekt, treft daar 43 jaar nadat de zender vanaf zee zweeg, onder andere de volledig werkende boordstudio die in het zendschip Nordeney stond. Ander gerestaureerd materiaal van Veronica staat in het 192-museum in Nijkerk. Dat is te danken aan Niels Zack (46) uit Blokker, voormalig freelance technicus bij Radio Noord-Holland. Hij restaureerde veel apparatuur van de zeezender en werkt nu in Schagen aan de restauratie van de apparatuur in een reportagewagen uit 1956 van Radio Nederland Wereldomroep.

door Willem Nijeboer. Foto's: Louis van Hattem e.a.

Niels Zack

Samen met een aantal Veronicatechnici heeft Zack ook de twee eerste zogeheten landstudio's van Veronica gerestaureerd, die in een gebouw aan de Zeedijk in Hilversum stonden, en één studio die in het pand van het huidige hotel Laapershoek heeft dienstgedaan. Deze

studio's staan nu in Museum RockArt in Hoek van Holland. Ze zijn herbouwd met gerestaureerde originele apparatuur. Daar staat ook apparatuur die Zack heeft opgeknapt uit de bekende Soundpush studio, waar veel grammofoonplaten zijn opgenomen.

Conserveren

Veronica-technici Ad Bouman, maar vooral Juul Geleick (later producer bij TROS-radio) hebben Zack aan zijn verslavende hobby geholpen. "Ik houd omroepapparatuur intact waarvoor niemand anders verantwoordelijkheid neemt. Ook Beeld & Geluid niet. Ik wil het conserveren en zorgen dat het bewaard blijft. Ik doe dat vooral omdat niemand anders

dat doet." Na de Veronica- en Soundpush-apparatuur werkt hij nu in zijn eentje aan het restaureren van de omroepapparatuur in een oude reportagewagen van de Wereldomroep die in het Automuseum in Schagen staat. "Daar zijn vrijwilligers die verstand hebben van auto's, maar niemand heeft er kijk op hoe de elektronica werkt", zegt Zack.

Weinig hulp

Diverse gepensioneerde technici van de publieke omroep zijn in Schagen bij hem langs geweest. Hij heeft veel onderdelen en accessoires geschonken gekregen, maar daadwerkelijke hulp van technici die verstand hebben van onderhoud en reparatie van omroepapparatuur heeft hij (nog) niet gehad. "De afstand tussen Schagen en de regio Hilversum speelt parten", zegt Zack. Hij hoopt dat een

of meer van de lezers van VGOMedia Magazine hem willen helpen.

Begonnen met zijn vaders bandrecorder, daarna de ziekenomroep - waar hij zijn vrouw Héléne leerde kennen - en een professione-

'De apparatuur uit die tijd is puik'

le freelancebaan als programmatechnicus, verdient Zack nu de kost als reparateur van wasmachines en ander witgoed. Maar het liefst zou hij als technicus of programmamaker bij een omroep werken. "Het restaureren van omroepapparatuur doe ik als hobbyist", zegt hij. "Als dat kon, zou ik daar graag mijn beroep van willen maken. Maar dat zit er helaas niet in."

Shadows muziek

Zack vindt zijn restauraties duidelijk de moeite waard.

"De apparatuur uit die tijd is puik. In het Automuseum hebben we met de reportagewagen van de Wereldomroep een band opgenomen die Shadows-muziek speelt. We hebben de kabels vanuit de wagen uitgelegd, de NRU-microfoons aangesloten en de opnamen waren spatzuiver. Wel statisch, maar dat geeft niet."

De oude reportagewagen van de Wereldom-

roep stond in Blokker toen daar een feest was vanwege het feit dat The Beatles er veertig jaar geleden optraden. "Als er evenementen zijn die aandacht voor oude omroepapparatuur kunnen ople-

veren, proberen we daarbij

te zijn", vertelt Zack. "We hopen bijvoorbeeld dat we met de reportagewagen naar Hilversum kunnen komen voor

de viering van 100 jaar Hilversum Mediastad. Maar de wagen kan niet meer zelfstandig de weg op. En het budget van het Automuseum staat helaas niet toe het transport van en naar Hilversum voor eigen rekening te nemen."

De afstand tussen Schagen en de regio Hilversum speelt parten

"Ik houd omroepapparatuur intact waarvoor niemand anders verantwoordelijkheid neemt."

"Als je alle gerestaureerde omroepapparatuur bijeen zou brengen, dan heb je eigenlijk het oude, opgeheven Omroepmuseum weer terug"

"Als dat kon, zou ik daar graag mijn beroep van willen maken"

Als het druk is in het Automuseum, of als een groep zijn komst heeft aangekondigd, zetten zijn vrouw en hij de apparatuur aan.

"Mijn vrouw speelt dan verslaggever. Ik loop er met een Sico (Signaal Communicatie kastje)

achteraan. Dat is onze lol. Onlangs hebben we van Beeld & Geluid een Wandelzender, een WZ501, in bruikleen gekregen die bij de reportagewagen hoort. Tijdens de laatste dag dat de

Wereldomroep uitzond op de korte golf, nu ruim vijf jaar geleden, hebben we met deze reportagewagen op het terrein aan de Witte Kruislaan gestaan. Er waren veel mensen, een aantal heeft heel lang in de wagen gezeten. Dat je daar deel van mag uitmaken, dat doet me wel wat."

Telefunken magnetofoons

Het lastige van restaureren vindt Zack het feit dat het herhaaldelijk gebeurt dat hij net iets weer werkend heeft gemaakt en dat dan daarna in hetzelfde apparaat iets anders het begeeft. "Het is nog steeds mogelijk gebleken te restaureren met onderdelen uit dezelfde tijd", vertelt Zack. "Onderdelen van Telefunken-magnetofoons zijn relatief gemakkelijk te krijgen omdat die apparatuur heel veel is toegepast.

Maar alles wat de NRU in eigen beheer heeft gemaakt of ontworpen, is vrijwel onvindbaar. Toch zitten onder een afdekplaat nergens transistors of ander moderner spul. Als ik iets moet kopen voor apparatuur in de reportagewagen, betaalt het Automuseum dat."

Niels Zack is van plan door te gaan met restaureren tot ver na zijn pensioen. "Ik heb maar één hobby", zegt hij met een lachend gezicht. "En voor mijn vrouw geldt hetzelfde. We hebben elkaar niet voor niets leren kennen bij de ziekenomroep. Als de restauratie van de apparatuur in de reportagewagen van de Wereldomroep klaar is, begin ik aan iets anders. Op dit gebied is altijd wat te doen. Als je alle gerestaureerde omroepapparatuur bijeen

zou brengen, dan heb je eigenlijk het oude, opgeheven Omroepmuseum weer terug. Maar de vraag is: hoeveel mensen maak je daar blij mee."

Radio blijft

Radio zal volgens Zack altijd blijven bestaan, ook al bestaat er digitale nieuwsvoorziening, zijn er muziekdiensten zoals Spotify en heeft vandaag iedere freak thuis zijn eigen internet-radiostation. "De distributie van radioprogramma's verandert. FM en AM verdwijnen, DAB en internet komen daarvoor in de plaats maar mensen die geïnteresseerd zijn in een bepaald programma, zullen dat altijd opzoeken."

Museum RockArt, Hoek van Holland
<https://rockart.nl>
192 & Demis Roussos Museum, Nijkerk
<http://www.demisroussosmuseum.nl>
Automuseum Schagen
<http://www.automuseumschagen.nl>

Ingezonden

N.a.v. het artikel 'Oudste naoorlogse reportagewagen staat in Schagen' in het vorige nummer

Reportagewagen (1)

Eindelijk wordt, ondanks het feit dat ik dat regelmatig heb gevraagd, aandacht besteed aan de Omroep op Wielen zo als ik dat noem. Helaas staan er nogal wat fouten in dit artikel, zoals: 'De transistor bestond nog niet...' Raar is dat ik thuis met zo zwarte transistor al radio bouwde... Maar er is veel meer dat niet klopt. Jammer, een gemiste kans die voorkomen had kunnen worden. We vergeten wel eens dat er al bijna 100 jaar Omroep op Wielen bestaat en dat er zelfs specialisten zijn die er veel van weten. Met alle hoogtepunten, en nooit te vergeten dat negen oud-collega's in die 100 jaar hun leven daarbij hebben verloren.

Jan de Vries, Hilversum
(ik werkte meer dan 45 jaar voor radio en tv)

Reportagewagen (2)

Ik heb met veel belangstelling het artikel in VGOmedia Magazine 102 gelezen: 'Bijzondere reportagewagen in Schagen'. Niet in het minst omdat ik beroepshalve menige kilometer met deze wagens heb afgelegd.

Jammer genoeg blijft een van de interessantste features onbesproken. De carrosserie van deze wagens is gemaakt van kunststof, wat destijds een unicum in het Nederlandse wagenpark betekende. Reden hiervoor was de tendens bij de NRU om alles wat met de apparatuur te maken had, te construeren onder het motto 'als het maar zwaar is'. Zou daar dan ook nog een metalen koets bijkomen, dan zou het totaalgewicht tot moeilijkheden leiden in de exploitatie. Oorspronkelijk waren de wagens uitgerust voor het maken van opnamen op lakplaten (Neumann snijmachines). Deze maakten snelle montages van het opgenomen materiaal mogelijk. Sommige programmeerders meenden echter dat deze snelheid ook met de nieuwe magnetofoons (Telefunken M5) gehaald zou kunnen worden. Hiervoor werd een 'wedstrijd' georganiseerd met twee wagens op de binnenplaats van de AVRO-studio en een aangeleverde tekst die met een verslaggever gemonteerd moest worden. De betrokken programmeerders waren Ben Harbers (platen) en uw dienaar (band). Uiteindelijk bleek de platen-wagen de winnende tijd te scoren. Het tijdsverschil was echter dermate gering, dat alsnog werd besloten om over te gaan op bandopnamen.

Cees van der Gragt (ex-NRU, NOS, NOB)

Mata Hari dacht dat het wel goed zou komen

Op 15 oktober 2017 was het precies honderd jaar geleden dat ze werd terechtgesteld in het bos van Vincennes, net buiten Parijs, na een lang proces waarin ze werd veroordeeld voor spionage voor de vijand: Mata Hari. Twee boeken over deze vrouw, die tot de verbeelding blijft spreken.

door Barend de Ronden

Mata Hari, het alias van Margaretha Zelle, trok met haar echtgenoot, een kapitein in het KNIL, naar Indië. Ze verveelde zich suf. Haar belangstelling voor de traditionele dans wekte haar belangstelling. Daarmee zou ze furore maken. Na een ongelukkig huwelijk dat tijdens een verblijf in Nederland in een scheiding eindigde, ging ze door met waar ze in Indië al mee begonnen was: dansen. Over haar zijn vele boeken geschreven, ze groeide uit tot een mythe. Wie, wat was deze vrouw, die er steeds weer in slaagde rijke, invloedrijke mannen om haar vinger te winden en daar veel voordeel uit te slaan?

Hier wil ik de aandacht vestigen op twee recentelijk verschenen boeken. 'De Spion' van Paulo Coelho en 'Mata Hari' van Jan Brokken. Twee boeken met een totaal verschillend karakter.

Hier wil ik de aandacht vestigen op twee recentelijk verschenen boeken. 'De Spion' van Paulo Coelho en 'Mata Hari' van Jan Brokken. Twee boeken met een totaal verschillend karakter.

Feiten en fictie

Paulo Coelho laat haar in romanvorm aan het woord in een lange monoloog, gevolgd door een monoloog door de advocaat die haar in het proces verdedigde. Het boek is een mengeling van feiten en fictie. Dat mag in een roman. Op een meeslepemde manier beschrijft hij hoe een gevierde, internationaal bewonderde danseres het overzicht over haar leven kwijt-

raakt en nog tot vrijwel het laatste moment denkt dat het met hulp van haar vele invloedrijke minnaars wel goed zal komen. Ze laten haar allemaal aan haar lot over. Een mooie karakter schets van een vrouw die dacht belangrijke mannen te kunnen manipuleren maar tot de conclusie kwam: "Ik werd gemanipuleerd"

Op de voet

Jan Brokken heeft, in een ingrijpend bewerkte uitgave

van zijn boek uit 1975, een precieze studie gemaakt van het leven van Mata Hari. Anders dan Coelho volgt hij de feiten op de voet. Dat wordt soms een beetje taai, het had op onderdelen wel wat minder uitgebreid gemogen. Het begint heel spannend te worden vanaf hoofdstuk tien, waar de verwickelingen die tot het proces leiden worden beschreven. Ook de volgende hoofdstukken laten zich als een thriller lezen. Mata Hari bood zich inderdaad als spionne aan voor de Duitsers en vroeg daar heel veel geld voor. Ze begreep niet wat dat betekende en praatte er honderduit met Jan en Alleman over. Het was wel interessant. Haar activiteiten hebben niets van waarde voor de Duitsers opgeleverd, ze zouden haar wel noodlottig worden.

Vroeg in de ochtend van 15 oktober 1917 stierf ze voor het vuurpeloton. Haar aanklager zei later: "We hadden nog geen bewijs om een kat een schop om te geven".

- Paulo Coelho. *De spion*, uitg. Arbeiderspers, € 12,50
- Jan Brokken, *Mata Hari*, uitg. Atlas-Contact, € 12,50

Voortaan: VVV-kaart

Zoals in 2016 zo'n 400 leden hebben ervaren, krijgen VGOmedia-leden op hun verjaardag, als dat een kroonjaar is, vanaf 75, een felicitatiekaart met een VVV cadeaubon. Ook bij huwelijksjubilea, vanaf 50 jaar elk kroonjaar, gebeurt dit. Per 1

november 2017 zijn deze papieren bonnen veranderd in plastic cadeaukaarten.

Voortaan niet

alleen in de winkel maar ook via het web te besteden. De reden die de VVV opgeeft, is dat ze meer jongeren willen bereiken, die via het internet kopen. Niet helemaal onze doelgroep, maar ja. Op de omslag staat: Speciaal voor jou! Daar moeten we ook aan wennen.

*Bestuur en redactie
wensen u en de uwen
goede*

*Kerstdagen
en een*

voorspoedig

2018

Overleden VGOmedia-leden

September – 7 P.J.A. Verdegaaal (12-7-1938), 10 mw. G.C. Bakker-Nieuwendaal (26-5-1925), G.W.H. van Veen (4-8-1949), 12 mw. J. Bouwhuis-van Hoegee (26-5-1929), 13 mw. J.W. Bottenheft-Souer (3-2-1940), 17 J.W. Hollegien (31-8-1926), 24 mw. D. van Velzen-van Rosmalen (2-7-1924), S.H. Gomes de Mesquita (2-2-1935), 28 J. Mulders (28-6-1934), 29 C.P. Kuijper (19-11-1939), mw. A.M. Hoogland-van Ruitenbeek (21-3-1936), 30 mw. Th. de Lange-de Jong (20-2-1923)

Oktober – 4 D. Schallies (15-8-1928), 10 H.J. Tol (10-12-34), 12 mw. W.S. Veltman (27-9-1931), 17 A.M. Robbers (10-4-1941), 23 mw. P.G.M. Eisink-Masselink (8-8-1955), 24 mw. A. Schinkel-van Diessen (8-5-1927), 27 H.G.A. Oerbekke (14-12-1931), R.W. Fles (30-04-1936)

November – 2 A. Cohen (24-1-1924), 4 mw. W.A. Goudswaard-Boverhof (20-12-1930), 5 H. Post (18-6-1939)

Dankbetuigingen

Door omstandigheden hebben wij ons 50-jarig huwelijks feest nog niet kunnen vieren. Daardoor was het een extra verrassing toen wij uw cadeaubon mochten ontvangen. Een opkikkertje.

Bessel en Truus Bakker, Loosdrecht

Middels dit bericht wil ik u hartelijk danken voor de bijzondere aandacht die u aan het bereiken van mijn 75e verjaardag hebt besteed. Dezelfde dankbaarheid geldt ook voor de prachtige bos bloemen die ik op dezelfde dag mocht ontvangen van PNO Media.

Henk Harmsen, Laren

90 jaar geworden. 27-7-27, nog steeds trots op deze mooie datum. En alweer voor de vijfde maal verrast met een prachtige bos bloemen en een cadeaubon. Hartelijk dank.

A.C. Nahuisen-Nobel, Loosdrecht

Vijftig jaren huwelijksrouw is terecht een groot geschenk. Bedankt VGOMedia voor de cadeaubon, bedankt PNO Media voor de schitterende bloemen die wij ontvingen ter gelegenheid van ons gouden huwelijksjubileum.

Willy en Tom Sino

VGOMedia/PNO hartelijk dank voor het prachtige boekje en de cadeaubon, die ik mocht ontvangen ter gelegenheid van mijn 80e verjaardag.

Ger Croese-van der Linden, Hilversum

Hierbij bedank ik PNO en VGOMedia hartelijk voor de prachtige bloemen en de cadeaubon t.g.v. mijn 85 verjaardag.

Hugo Bol, Deurne

Graag wil ik u bedanken voor de verrassing in de vorm van een cadeaubon die ik ter gelegenheid van mijn 75e verjaardag van u mocht ontvangen. Ik zal hem met veel plezier besteden.

Joke Haakman-Beemer, Almere

Voor mijn 80e verjaardag mocht ik van VGOMedia een prachtig bos bloemen en een cadeaubon ontvangen. Dit maakte deze dag erg bijzonder!

Eric Albers, Hilversum

Hartelijk dank voor de cadeaucheque die ik t.g.v. mijn 85e verjaardag mocht ontvangen.

Nick Meijer, Huizen

Hartelijk dank voor de mooie bos bloemen en de cadeaubon voor ons 55 jarig huwelijk! Altijd een verrassing als er een bos bloemen wordt gebracht!

Lydia Eijlders en Arlo Bakker, Hilversum

Afgelopen week ben ik verrast met de attenties van VGOMedia en PNO ter gelegenheid van mijn 90e verjaardag. Ik waardeer deze attentie zeer. Hartelijk dank!

Mw. G. H. Th. M. Adema-Huitink, Voorschoten

Hartelijk dank voor de bloemen en de VVV-cadeaubon van VGOMedia en PNO voor mijn 75e verjaardag.

Klaas de Vries, Wageningen

Bedankt voor het prachtige bloemenboekje van PNO en de cadeaubon van VGOMedia die ik ontving voor mijn 85e verjaardag. Erg attent dat daar aan gedacht wordt.

Rien Knechten (NTS/NOS/NOB), Laren

Hoewel ook in de kring van omroepgepensioneerden een 55-jarig huwelijk geen zeldzaamheid meer is en ook niet meer is dan een tussenjubileum, ontvingen wij van VGOMedia toch weer een attente felicitatie. Het is indrukwekkend, die aanhoudende aandacht voor de leden en de consciëntieuze uitvoering ervan.

Hans en Jet Wortelboer-Hijkema, Antwerpen

Hartelijk dank PNO en VGOMedia voor de felicitaties bij ons gouden huwelijk, die vergezeld gingen van een prachtig boekje resp. cadeaubon. We stelden het zeer op prijs.

Wim en Miny Beuving, Blaricum

Hartelijk dank voor de cadeaubon die ik ter gelegenheid van mijn 95e verjaardag mocht ontvangen. Ik zou zeer teleurgesteld zijn geweest als ik niets van jullie gehoord had.

Wampie Posno, Amstelveen

Hiermee wil ik hartelijk danken voor de prachtige bloemen en de cadeaubon die ik van PNO en VGOMedia mocht ontvangen t.g.v. mijn 85e verjaardag. Heel leuk.

Jose Kroon, Hilversum

Hierbij wil ik graag PNO en VGOMedia van harte bedanken voor zowel het geweldige boekje bloemen als de VVV-bon die ik ontving op mijn 75e verjaardag. Ze droegen zeker bij aan de feestvreugde.

René Vos (grimeur,) IJmuiden

Alles weten ze van je, tegenwoordig - ook VGOMedia en PNO. Maar die doen er tenminste wat leuks mee. Zoals ons een cadeaubon en een prachtig boekje sturen t.g.v. ons 50-jarig huwelijk. Onze hartelijke dank hiervoor.

Fred en Irene van Dijk, Hilversum

Hierbij willen wij PNO en VGOMedia hartelijk bedanken voor het boekje bloemen en de cadeaubonnen die wij voor mijn 85e verjaardag en ons 60-jarig huwelijksfeest ontvingen.

Ria en Erik Drenthe, Hilversum

Al geruime tijd voor het bereiken van de pensioenleeftijd werkte ik al niet meer bij de omroep. Daarom waren mijn vrouw en ik zeer verrast t.g.v. ons 50-jarig huwelijk een cadeaubon van VGOMedia te mogen ontvangen. Hartelijk dank daarvoor.

H.J. Rogier, Culemborg

Hierbij wil ik PNO en VGOMedia hartelijk bedanken voor de prachtige bloemen en de VVV-bon die ik op mijn 75e verjaardag heb gekregen.

Henk van As, Huizen

Hierbij willen wij VGOMedia hartelijk bedanken voor de VVV-bon die wij ter gelegenheid van onze 50-jarige huwelijksdag mochten ontvangen.

Anneluce en Wim Peters, Blaricum

Dankbaar en blij heb ik samen met familie en vrienden mijn 75e verjaardag gevierd. Het prachtige boekje van PNO heeft de dag extra glans gegeven. Hartelijk dank.

Jilles Molenaar (NCRV-AKN), Hilversum

55 jaar getrouwd en dan een prachtig boekje en VVV-bon van u te krijgen is ontzettend leuk. Dank dat u daar nog aan denkt.

Jan en Ria van Dijk, Hilversum

Hartelijke dank voor de cadeaubon van VGOMedia en de prachtige bos bloemen van PNO, die we op 3 november 2017 ter gelegenheid van ons 50-jarig huwelijk mochten ontvangen. Een mooie verrassing.

Johan en Elly Jansen, Hilversum

Hartelijk dank voor de fraaie bos bloemen en de cadeaubon van PNO en VGOMedia ter gelegenheid van mijn 75e verjaardag.

Arie Teunissen, Huizen

Blij en verrast waren mijn vrouw en ik met het prachtige bloemstuk ter gelegenheid van mijn 85e verjaardag. Hartelijk dank hiervoor.

Nick en Wil Meijer, Huizen

Hierbij wil ik PNO en VGOMedia hartelijk bedanken voor het mooie herfstboekje en de cadeaubon voor mijn 85e verjaardag.

Herman van den Heuvel, Hilversum

Namens mijn vrouw Joyce en mijzelf hartelijk dank voor de zeer gewaardeerde attentie ter gelegenheid van mijn 85e verjaardag.

Han Baartmans, Maartensdijk

Zowel PNO als VGOMedia mijn digitale dank in woord en beeld voor de kleurrijke bloemen en VVV-bon. Zeer vereerd als 80-jarige.

Rietje van Royen, Amstelveen

Graag wil ik het PNO en VGOMedia bedanken voor de bloemen en de VVV-bon.

Ria Dolk, Soest

VGOMedia en PNO wil ik hierbij hartelijk bedanken voor de leuke verrassing op mijn tachtigste verjaardag; een cadeaubon én een prachtig boekje bloemen.

Marijke Borst-Campman, Laren

Je verwacht het, maar toch komt het als een verrassing. Bedankt voor de cadeaubon en het boekje voor mijn 75e verjaardag.

Hans de Graaff, Huizen

Een beetje laat, maar toch nog hartelijk dank voor de bossen bloemen voor m'n 75e en 80e verjaardag en niet te vergeten de waardebonnen. 18 jaar omroep, het was een mooie tijd. Emmastraat 54, Muziekpaviljoen (oude gebouw), Heideheuvel, laatste acht jaar videocentrum. Denk nog vaak aan jullie. Zie regelmatig bekende gezichten op tv.

Bep Bruins, Hilversum

Dank voor de prachtige bloemen bij mijn 75e verjaardag.

Ferry Sluyter, Hilversum

vrijdag
concert

SPECIALE AANBIEDING

In het Bernstein-jaar!

Bernstein en Brahms op symfonisch avontuur

VRIJDAG 26 JANUARI 2018 - TIVOLIVREDENBURG UTRECHT

concert 20:15 uur, inleiding 19.30 uur

Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Edo de Waart

Sasha Cooke mezzosopraan, Gerard van Andel althobo,

Hessel Buma trompet

Programma:

COPLAND Quiet city

BERNSTEIN Eerste symfonie 'Jeremiah'

BRAHMS Eerste symfonie

Wij mogen u als lid van VGO media dit concert in de serie van het AVROTROS Vrijdagconcert aanbieden voor de speciale prijs van € 24,- per persoon (normale prijs € 39,-) Reserveren kan via de website van TivoliVredenburg www.tivolivredenburg.nl Om de korting te krijgen dient u in het veld 'actiecode' de kortingscode **180126VGO** in te vullen. Telefonisch reserveren kan via 030 – 231 45 44 (vergeet ook hier de kortingscode 180126VGO niet door te geven)

Het Radio Filharmonisch Orkest werd in 1945 opgericht door Albert van Raalte. Het orkest werd nadien geleid door achtereenvolgens Paul van Kempen, Bernard Haitink, Jean Fournet, Willem van Otterloo, Hans Vonk, Sergiu Comissiona, Edo de Waart en Jaap van Zweden. In het seizoen 2012-2013 is Markus Stenz aangetreden als chef-dirigent. De Amerikaanse dirigent James Gaffigan is vaste gastdirigent vanaf het seizoen 2011-12. Onlangs tekende hij bij tot einde seizoen 2022-2023.

